

Asia: VN/23886/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vuosina 2026-2027 myönnettävästä puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kemijoki Oy kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta laiksi vuosina 2026–2027 myönnettävästä puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksestä.

Kemijoki Oy pitää investointihyvityksen tavoitteita puhtaan siirtymän investointien vauhdittamiseksi ja Suomen investointiympäristön kilpailukyvyn vahvistamiseksi kannatettavina. Samalla yhtiö korostaa tarvetta varmistaa, että tukijärjestelmä kohtelee eri toimijamalleja tasapuolisesti ja kannustaa myös pitkäjänteisiin, energiajärjestelmän kannalta kriittisiin investointeihin.

Ehdotettu investointihyvitys toteutetaan yhteisöverosta tehtävänä vähennyksenä. Tämä rakenne soveltuu kuitenkin heikosti Mankala-yhtiöille sekä muille investointivaltaisille hankeyhtiöille, joiden verotettava tulos syntyy vasta pitkän ajan kuluttua investoinnin valmistumisesta. Käytännössä tällaiset toimijat eivät kykene hyödyntämään investointihyvitystä samassa laajuudessa kuin yhtiöt, joilla on jo ennestään merkittäviä verotettavia tuloja.

Investointihyvityksen rakenne vaarantaa kilpailuneutraliteetin ja syrjii Mankala-yhtiöitä

Kemijoki Oy katsoo, että ehdotettu investointihyvitys vaarantaa kilpailuneutraliteetin, koska se sulkee käytännössä ulos Mankala-yhtiöt ja monet investointivaltaiset hankeyhtiöt. Näissä hankkeissa verotettavan tulon muodostuminen lykkääntyy usein useilla vuosilla investointien suurten poistojen, korkokulujen sekä hankkeiden ylösajovaiheen tappioiden vuoksi.

Mankala-periaatteen mukainen osakeyhtiö on yhteisinvestointiväline, joka mahdollistaa suurien investointien toteuttamisen yhteishankkeina siten, että kukin investoija saa omistusosuuttaan vastaavan määrän investoinnin kohteesta ja vastaa myös omistusosuutensa mukaisessa suhteessa tehdyn investoinnin kustannuksista. Mankala-yhtiöt ovat itsenäisiä yhteisöverovelvollisia, mutta niiden tarkoitus ei ole, eivätkä ne pääsääntöisesti tee juurikaan voittoa. Mankala-yhtiöt eivät pääsääntöisesti maksa yhteisöveroa vaan verotettava tulo ja yhteisöveron maksu muodostuu Mankala-yhtiön osakkeenomistajien tasolla. Tämä muodostaa epäkohdan nyt valmistelussa olevan lainsäädännön osalta. Suomessa on tällä hetkellä käynnissä useita esiselvitysvaiheessa olevia pumppuvoimalla toteutettavia energiavarastohankkeita, joita kehittää Mankala-yhtiö.

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan investointihyvitys olisi käytettävissä investoinnin tehneelle yhtiölle määrättävästä yhteisöverosta, joten se kohdistuisi lähtökohtaisesti vain voitolliseen toimintaan. Kuten edellä on todettu, Mankala-yhtiöt eivät pääsääntöisesti maksa yhteisöveroa, joten ne eivät voisi saada täysimääräistä investointihyvitystä, vaikka ehdotetun lain muut edellytykset täyttyisivätkin. Tässä mielessä investointihyvitystä koskeva lakiluonnos asettaisi Mankala-yhtiöiden tekemät investoinnit ja muiden yhtiöiden tekemät investoinnit eriarvoiseen asemaan Suomessa.

Puhtaan teollisuuden investointien verohyvityksen tulisi kohdella yrityksiä tasapuolisesti ja ottaa huomioon esimerkiksi Mankala-periaatteella toimivat yhtiöt paremmin. Kemijoki Oy:n näkemyksen mukaan hallituksen esitysluonnoksessa tulisi huomioida myös Mankala-yhtiöt siten, että ehdotettu laki ottaisi huomioon myös niiden tekemät tukikelpoiset investointihankkeet esimerkiksi siten, että investointihyvitys huomioitaisiin niiden osakkeenomistajien verotuksessa omistusosuuksien suhteessa. Vaihtoehtoisesti Mankala-yhtiöille tulisi luoda erillinen tukiohjelma.

Nyt esitetyssä muodossa investointien verohyvityksestä hyötyvät sen sijaan eniten yhtiöt, joilla on ennestään verotettavaa tuloa, sekä hankkeet, joissa investointi alkaa tuottaa verotettavaa kassavirtaa nopeasti käyttöönoton jälkeen. Tämä suosii erityisesti sellaisia energiantuotantohankkeita, joiden tulovirta käynnistyy välittömästi, verrattuna hankkeisiin, joiden takaisinmaksuaika on pitkä. Seurauksena on, että tuki ei kohdistu puhtaan siirtymän ja energiajärjestelmän toimivuuden kannalta välttämättä vaikuttavimpiin investointeihin, vaan niihin hankkeisiin, joiden omistus- ja yhtiörakenne mahdollistaa tuen tehokkaimman hyödyntämisen.

Mankala-yhtiöt ovat keskeinen osa Suomen energiajärjestelmää. Ne mahdollistavat mittavien investointien toteuttamisen sekä tukevat energiajärjestelmän toimitusvarmuutta ja kilpailukykyä. Esimerkiksi pumppuvoimalaitokset tarjoavat pitkäkestoista energian varastointia ja sähköjärjestelmää tasapainottavaa kapasiteettia, jotka ovat välttämättömiä uusiutuvan energiantuotannon lisääntyessä ja puhtaan siirtymän edetessä.

Kemijoki Oy katsoo, että investointihyvityksen ehtoja tulisi kehittää siten, että myös Mankala-yhtiöt voivat hyödyntää tukea yhdenvertaisesti. Tämä parantaisi tukijärjestelmän vaikuttavuutta ja

varmistaisi, että investointikannustimet kohdistuvat aidosti Suomen puhtaan siirtymän kannalta merkittävimpiin hankkeisiin.

Lakiluonnoksessa oikeus investointihyvitykseen on sidottu pitkälti mm. termiin ”yhtiö”, jolla tarkoitetaan luonnoksessa mm. osakeyhtiötä tai osuuskuntaa. Jotta investointihyvitys tulisi huomioitua asianmukaisesti myös Mankala-yhtiöiden osakkeenomistajien verotuksessa, ehdotamme että lain 2 §:än 2 kohtaa muutetaan seuraavasti:

2 § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan

...

2) yhtiöllä Suomessa yleisesti verovelvollista osakeyhtiötä tai osuuskuntaa sekä vastaavaa Suomessa rajoitetusti verovelvollista ulkomaista yhtiötä; yhtiöllä tarkoitetaan myös Suomessa yleisesti verovelvollisia osakkeenomistajia sellaisissa yhtiöissä, joiden yhtiöjärjestyksen mukaan osakkeenomistajat ovat oikeutettuja saamaan yhtiön suoraan tai välillisesti tuottaman energian omakustannusperusteiseen hintaan.

...

Pykälän sanamuoto, tausta ja tarkoitus on suositeltavaa avata tarkemmin myös yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on neljän tai viiden vuoden määräaika investoinnin valmistumiselle hanketyypin mukaan, ja tuen vähennys, mikäli määräajasta myöhästyään. Ehdotamme, että hallituksen esityksen perusteluissa todettaisiin, että pitkittävät lupa- ja valitusprosessit ovat katsottavissa yhtiöstä riippumattomaksi force majeure-tapauksiksi.

Pyydämme kunnioittavasti, että edellä mainitut ehdotukset huomioidaan hallituksen esitysluonnoksen jatkovalmistelussa.

KEMIJOKI OY

Markus Katara

Varatoimitusjohtaja

Katara Markus
Kemijoki Oy